НОВА РАДА

Тимчасові умови передплати на 1918 р.

на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс.	на 3 міс.	на 2 міс.	на 1 міс
—	—	—	—	—	—	—	10·50	5·50 р.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при цьому доконче прикладати стару адресу).
На повертання авторам рукописів належить прислати марок, також на листовні відповіді, инакше відповіді друкуватимуться в „Листуваннї".

Адреса редакції й контори:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.
Телефон редакції 64—80. Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМИЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить що-дня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Умови друкування оголошень:
На I сторінці: 2 карб. 25 коп.
На IV „ 1 „ 20 коп.
за 1 рядок в 1 шпальту за кожний раз.
Особам, що шукають праці за оголошення небільше як в 3 рядки в 1 шп. 1 руб. 20 коп. за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год. дня.

Ціна окремого № у Київі 25 к.
В провінції і на вокзалах 25 к.

№ 19. Субота, 23 (10) лютого 1918 року. № 19.

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ.
Драматично-артистичне товариство.
„УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР".
Сьогодня 23 (10) лютого у суботу Бондарівна, 24 (11) ранком НАХМАРИЛО, вечером ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ. 25-го ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ ЗАВЕДЕ У НЕВОЛЮ.

Олекс. ул. № 12. 2-й ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР Олекс. ул. № 12.
Український театр (Т-во Укр. Артистів).
Сьогодня 23 го (10) лютого у суботу: Запорожець за Дунаєм і Як ковбаса та чарка. В неділю, 24-го (11) ВІЙ, фант. оп. на 4 дії. 25-го ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ, др. 5 д. 26 го НАТАЛКА ПОЛТАВКА і НА ПЕРШІ ГУЛІ. 27-го відновлення: ЦИГАНКА АЗА, др. на 5 д. Готується до вистави ПОПИХАЧ, ком на 5 дій.
Квитки продає каса театру, від 11—2 і 4—8 г. веч. Початок о 7 г. вечер.

К-ра „Нов. Ради"

оповіщає шан. передплатників, що платня на газету з 1-го марта нов. ст. підвисшається в такім розмірі:

на 1 міс. 6 карб.
„ 2 „ 12 карб.
„ 3 „ 18 карб.

10—0107—1

До відома передплатників „Нов. Ради".

З причини уведення нового стилю, передплатники, що внесли передплату на місяць лютий по старому стилю, будуть одержувати газету з 1-го марта по нов. стилю.

До київських передплатників це не відноситься.

Невислані №№ до 1-го марта висилаються тим передплатникам, які заплатили 10 карб. 50 коп. і які дішлють ще 2 карб. 5—0106—1

Київ, 23 (10) лютого 1918 року.

Морока. Той жалістний тон, яким враз заговорила центральна большевицька дипломатія в справі миру, вибив наших місцевих дипломатів з їхніх позицій. Очевидно, що коли б вони хотіли й могли бути щирими, то п винні б тепер сипнути на голову Троцького принаймні тими самими громами, якими сипали ввесь час на „проклятої пам'яти" Центральну Раду. Адже коли Центральна Рада за сепаратний мир підлягає прокльонам, то чому ж од них має утікти Троцький? І тим більш, що до сепаратного миру довів Троцький і що умови його далеко гірші: тоді як Центральній Раді пощастило вийти з певного рода достоїнством з сліпого заулка, в який завели державу большевики, Троцький опинився й безсило борсається на тому самому місці, до якого уперто, заплющивши очі, йшов... Звичайно офіціяльні публіцисти не хочуть і не можуть бути щирими, і як стали перед фактом большевицького сепаратного миру в позі Лотової жінки, коли вона вже обернулася в соляний стовп, так і досі стовбичать, „руки по'швам" держучи, і досі „нічичирк", ні на одне слово здобутися не можуть. Ну, нехай ще трохи подумають молодята, як їм з клопотливого становища вискочити...

А подумати справді є над чим. Бо згода Троцького на мир на умовах четвертної згоди має в собі [illegible] для большевицької дипломатії далеко більше, ніж ця дипломатія собі уявляє. Серед тих умов, як знаємо, є й така, що з правительством народніх комісарів четверна згода має домовлятися про територію з півночі тільки до Берестя. Од Берестя ж на південь вона визнала компетенцію єдиної Центральної Ради і з останньою зробила свою умову, яку читачі знайдуть цілком у нашій газеті (див. з учорашнього числа). І от для большевицької дипломатії належить тепер розв'язати справжню мороку: пристати на умови четверної згоди—значить, тим самим визнати й „проклятої пам'яти" Центральну Раду, тоб-то зректися всіх претензій на завойовані частини України; не визнавати ж Центральної Ради—значить, даремно топтати стежку до Берестя, даремно тратити той жалісний тон, яким заговорило правительство народніх комісарів, тобто ніякого миру не добитись з усіма перспективами, які з цього виникають. А перспективи ж—і це Троцький певне розуміє—просто невилазні.

Голову витягнув—хвіст загруз; хвіст витягнув—голова вгрузла,—таким прислів'ям характеризуються такі перспективи. Ось до чого доводить захоплення фразою, нещирість, нетямучість і та безсоромна демагогія, якою ввесь час орудувала большевицька дипломатія. Пригода з миром знаменує собою повне її банкротство, яке повинно прискорити і ліквідацію большевицької авантюри взагалі. Бо хоч би які темні б ли одурені большевизмом маси, а й вони нарешті повинні зрозуміти, що йдучи з большевизмом, вони тільки топлять свою голову і простують невпинно—до безробіття, до безхліб'я, до голоду,—отже до поневолення, а не до визволення.

—◆—

Чужа інтрига. Жалістним тоном заговорила офіціяльна преса і про наші внутрішні болячки. „Тяжелые дни испытанія", быть можетъ, самые тяжелые дни, какіе были и будутъ пережиты за все время революціи"—пророкує вона київській людности. „Костлявая рука голода", терор, грошовий кризис, „почти полное отсутствіе денежныхъ знаковъ" і повна ізоляція Київа од усього світу—ось що побачив нарешті й орган совітської власти „Вістник". І от замісць істеричних криків радости перших днів забреніли у йому жалістні нотки.

Ці перспективи для нашого міста ми давно вже передбачали. Ми вказали й тих, хто направив на нас „костлявую руку голода" безтямкими вчинками, хто штучно викликав грошовий кризис, хто заподіяв терор та ізоляцію Київа. Нова власть виправдується, вона моргає на тих, що одійшли. Нікчемна це вигадка і ніхто їй віри не пойме. Ті, кого не було в Київі, не могли розігнати київських базарів; не могли вони викликати й „почти полнаго отсутствія денежныхъ знаковъ", не кажучи вже про терор. Скасування напр. українських грошей на те, щоб примусити людей ще однієї черги достоювати, на те, щоб викликати тими грішми спекуляцію й потім нарешті тим грошам вернути їхню силу—хто це зробив?

Офіціяльний орган не знає. Зате знаємо ми, що вистоювали в черзі й терпіли од спекуляції,—ми всі, аж до тих робітників, яких інтереси ніби заступає совітська власть. І те, що ця власть не має сили й мужности признатися в своїх гріхах, сміливо глянути на те, що наробила, й боязко покивує тільки на когось иншого, це для нас служить свідоцтвом, якого значіння й вагу ми самі зуміємо оцінити. Коли вже винна та невістка, якої і в хаті не було, а тільки сама її плахта висіла—ну, то, значить, діло вже пропаще. Покивування на чужу інтригу раз-у-раз свідчило тільки про повну нетямучість і безпорадність тих, хто ту інтригу вигадував.

—◆—

Не для себе.

Ще якось на початку большевицького періода російської революції я висловив був думку, що большевизм, о скільки він все-таки стоїть за *власть*, хоча б і дуже однобічну, власть меншости—не на себе працює, а на когось иншого. Стоючи за „власть совітів", він іде до неї такими типово анархичними стежками, що й сам робиться тільки мостом, або підготовчим етапом до анархизму. Останьому тільки лишається тепер використати на власну руч тактику большевизму і, йдучи до анархії ще більш послідовно й більш демагогично, перекинути й самий большевизм та одкрити дорогу вже для справжньої анархії.

Дійсність потроху виправдує ці міркування: маси через большевизм прямують вже не то до практичної анархії, якій широкі перспективи одкриває й сам большевизм, а й до принципіяльного анархизму. Так, недавно петербурські кореспонденти подали зміст надзвичайно цікавого докладу одного з большевицьких комісарів, Дибенка, про настрої серед матросів Балтійського флота. Дибенко мусів признатися, що на матросів величезний вплив мають тепер анархисти, що анархистичний клуб у Гельсингфорсі паралізує всі заходи морської, большевицької власти, і всі спроби большевиків боротись з анархистами зводились ні на що. Те ж саме бачимо і з недавньої відозви однієї з київських військових частин до товаришів-салдатв у якій наведено кілька прикладів виразно анархистичного напряму. Большевики вже наскочили серед мас на ті самі настрої, які ще недавно мирили самі, і тепер безпорадно спускають перед ними руки й розпачливі заклики та резолюції пишуть,—чисто так, як колись тимчасове правительство проти самих большевиків.

З'явище це грізного змісту повне. Воно знаменує, що розкладаючись і гниючи на пні, большевизм у своєму розкладі так заразив маси, стільки прищепив їм власної гнилизни, що вони вже ніякої власти визнавати не хочуть і прямують од анархії практичної просто до анархизму теоретичного, до принципіяльного відкидання всякої власти, в першу чергу тієї, що тепер виступає офіціяльно, то б то большевицької. І це цілком натурально за даних обставин. Насамперед тому, що демагогична агітація, майже всесильна тоді коли підбурює й під'южує маси, тратить всяку силу й робиться безпорадною, коли їх доводиться спиняти. Виявивши величезну руїнницьку силу, большевизм не виявляє ніякої творчої сили, і маси так само легко одвертаються од його, коли він вимагає послуху і дісципліни, як легко за ним пішли. Легкі перемоги не бувають міцними. І в цьому винен не хто ж, як сам большевизм. Розхитуючи маси проти власти тимчасового правительства, він на якийсь час убив саму потребу організованого життя, розхитав самі основи власти,—всякої власти, отже і своєї, і ми тепер бачимо, як ватажки большевизму безпорадно спускають руки, коли їм хочеться і треба спинити масу. Їх самих несе вже хвиля і вони, як Криленко під час самосуду над Духонним, смиренно і тихенько одходять на бік і моряки позирають на криваве діло своїх рук. Инакше їм і нема чого робити, коли не хочуть і самі наложити головою.

Старий, кажуть, жениться не для себе. Большевизм, цей атавизм старезного первістного безладдя, так само не на себе працював і працює, а на того, хто лукаво визирає з-за його спини—на анархизм. І для нас питання життьове тільки в тому, чи здужатиме анархизм забрати большевицькі позиції, чи судилось нам ще перейти й через анархистичну стадію, а чи може большевизм буде останнім етапом розпаду, по якому мусить вже початись отверезіння й одужання, як після гострого кризису в затяжній хворобі. На останнє ще єсть надії. Бо анархичний у своїй практиці большевизм діло руйнування справив можна, сказати, блискуче і перемога анархизму була б перемогою не практики а тільки принципів, про які для мас байдуже, тоб то звелась в останньому рахункові на саму переміну осіб: замісць Леніна і К° просто сів би який товариш N, який теперішніх господарів оповістив би буржуями й ганяв би за ними з самопалом, як вони свого часу ганяли за Керенським. Оце, що *практично* анархизм мало що приніс би нового, дає надію, що большевицьке панування може буде останньою стадією розпаду і що мине нас принаймні чаша анархизму, для якого стільки попрацювали народні комісаря, народні секретарі й инші большевицькі власти,—власти звичайно більше з імени й претензій, ніж по суті справи.

Сергій Єфремов.

—◆—

Робота на часі!

Серед несчисленної сили декретів, що ними совітська власть силкується ввести в нові береги все життя наше, яке від цього часу починаючи молоком та медом текти має, один привертає до себе зараз увагу нашу. А саме наказ п. Затонського комісії охорони памяток старовини та мистецтва вести „поки що" далі свою роботу.

Виходить ніби про старовину нашу й мистецтво дбають і ті, хто громив з гармат наш Київ старий, памятники нашої культури. Погодити між собою вчинки варварські вчорашнього дня й оті заходи культурні сьогодняшнього—річ не легка, але ми на тому, хоч і як те цікаво,—не спинятимемося й підійдемо до справи з боку практичного.

Саме наші дні накладають на комісію завдання величезної ваги: зберегти наші національні скарби, що збіралися віками й, не зважаючи на несприятну долю історичну, в значному числі заховалися в Київі. Завдання велике й як на теперішні обставини надзвичайно тяжке. Бо з двох боків загрожує їм, тим скарбам, небезпека. Хто його зна, яку долю готує їм, а надто манастирям нашим, що з них де-які уявляють з себе справжні скарбниці нашого минулого, декретодатна діяльність тих, в чиїх руках тепер сила. Те, що знаємо, ми про Петроград, на сумні думки наводить, бо трудно сподіватися, щоб і в нас у цій справі на иншу стежку ступили. Принаймні досі ми мали тільки друге, трохи хіба запізнене, видання петроградських декретів. А далі—ще страшніше: це що-дня, і ще більше —що ночі, постійна погроза від тих злочинних, далеких од усякої політики елементів, які користуючись нагодою, грабують, що хотять. Сумна доля патріаршої ризниці в Москві, яку погромили злодії, у всіх перед очима.

І отут комісія, як що вона справді відновляє свою діяльність, шукатиме запевне якихсь способів, має вжити всіх заходів, щоб запобігти лихові. І їй в цій роботі повинен стати в допомові пан народній секретарь народньої освіти. Це його обов'язок, коли він тільки признається до якихсь обов'язків, коли він дійсне має ще щось крім назвиська—секретарь народньої освіти — спільного з народньою освітою, коли того наказа видано не для самого годиться, коли слово його не розходиться з ділом.

Отже нова власть, не спроможна, звісно, сама захистити наше культурне надбання від наслідків своїх власних експериментів законодатних, може подбає хоч про організацію справжньої охорони того добра всенародного від злодіїв та розбишак, або принаймні хоч не перебиватиме зробити те комісії, що стоїть на варті його.

Далі страшна хмара тієї грози военної, що оце допіру пройшла над нашою столицею, зачепила своїм чорним крилом і де-які коштовні монументальні памятники нашого минулого, як от золоті ворота, Михайловський манастирь, Миколаївський собор, то-що. Виявити, де і що саме пошкоджено, як найшвидче попсоване й побите полагодити й врятувати від дальшого руйновання—це треба зробити зараз не гаючись, і ми певні, що комісія це зробить.

Та не самим тільки святиням нашим завдали страшні дні січневі оті болючі рани; ще більше позначилися вони на самому вигляді міста, де на кожному кроці сліди тієї великої трагедії, що її оце допіру пережив Київ. Тут виникає перед комісією нове завдання. Інтереси науки безстороньої й правдивої вимагають, щоб справжній образ стародавньої столиці нової вільної України, образ її такого, якою вона зосталося після тієї нечуваної облоги, дійшов до наших потомків, що зможуть sine ira et studio розібрати й висвітлити ті події, які нам крають стражданням і мукою серце наболіле, які ми, сучасники, переживаємо так гостро боляче. Нехай же ті рани на многострадальному тілі великомученика Київа свідками німими огня, меча і междуусобиця брані стануть перед очима далеким поколінням і розкажуть, „чия правда, чия кривда".

Мимоволі спадає тут на память сторінка, теж трагична, з давнього минулого нашого Київа якому за його довге життя не раз вже доводилося бачити у себе ворогів тяжких. Р. 1651 по страшному погромі козацької сили під Берестечком, теж критичну хвилину нашої державности, велика сила збройна несподівано насунула на Київ, з півночі й поняла місто. І тоді взявся Київ димом пожарів, і тоді предки наші перебули страшні дні. То було військо литовське. На чолі його стояв гетьман литовський Радивил. Це був один з освіченіших людей свого часу, великий прихильник мистецтва, що розумів вагу старовини й цікавився нею. Майбуть у звязок з тим треба поставити присутність у його почеті голдандського художника Вестерфельда. Вестерфельд не згаяв дурно того вересня, що його литовське військо перебуло в Київі, і від його дійшов до нас, хоч і частиною тільки прегарний альбом рисунків тодішнього Київа*). Те надзвичайно коштовне джерело історичне разом з текстом Павла Алепського дає змогу нам, далеким од тих часів людям, реально уявити собі, який саме був Київ в епоху нашої великої революції.

І знову—по двох віках—велика революція, і знову страшне нещастя над Київом: так само несподівано прийшло воно, так само з півночі. Та не знати, чи довго „войска сѣвера" забаряться цього разу в Київі; то шкода й шукати майбуть в численному почеті Мурав'єва київського нового Вестерфельда—що йому там робити? Навряд, щоб після теперішніх гостей зосталися на память нащадкам „рисунки Київа р. 1918". Не те їм на думці.

Отже очевидно подбати про те, щоб правдивий образ київської руїни р. 1918 дійшов таки до тих, кому передамо свої жалі, свої надії, до дальших щасливіших поколінних, подбати про це й має комісія охорони памяток старовини і мистецтва. Зфотографувати, все по змозі; безстороннім апаратом дати одбиток того, що є в дійсності; зібрати строго науковий матеріал; далі, коли можна,—зарисувати або замалювати видатніше і тими індивідуальними роботами, на яких позначилася вдача того чи иншого майстра, подати цінні ілюстра-

*) Смирновъ „Рисунки Кіева 1651 г.".

ції, що саме й як найбільше вражало сучасників,—от робота на черзі.

Звісно комісії пощастить виконати її як слід тільки тоді, коли до неї пристануть наші майстри, наші фотографи, наші знавці мистецтва й старовини; коли в допомозі стане кожен, хто любить Київ і побивається його долею. Тоді знайдуться й кошти відповідні. Мобілізувати всі придатні сили, орґанізувати цю справу, провести її систематично—то велике завдання. І як що комісія візьметься за його й щасливо його розвяже, то з того науці нашій вийде користь, а працьовникам належатиме щира подяка од наших нащадків: і до них дійде правдивий образ Київа „сіх полних брані времен“...

В. Прокопович.

З газет та журналів.

* * *

Своя своїх не познаша. „Трудовая Мысль“ умістила статтю Г. Михайличенка з приводу смерти Зарудного.

Товариша Зарудного розстріляно разом з Бочковським і Пугачем, що заарештовані були вмісті.

Великий сум і острах огортає мене за робітниче-селянську революцію, коли я тільки пригадую цей розстріл.

26-го вранці ніхто з невіжчиків що не знав, що в покинутий українським правительством Київ вступило совітське військо. І коли прибув військовий відділ на чолі з матросом судна „Полтава“ і запитав хто вони, —не дивлячись на те, що і з боку українських деяких сил їм загрожувала небезпека,—всі вони одверто назвали себе.

Прибувші заявили, що їм тільки того й треба. Після трусу і „реквізиції“ деяких золотих речей та грошей (навіть бритви) Зарудний, Бочковський та Пугач були заарештовані.

Бувший з ними ще один товариш, у якого крім картки Чернигівської Ради робітничих депутатів більше ніяких посвідчень з собою не було, віяким репресіям не підпав.

Дружина т. Пугача в останнє провела заарештованих майже до дворця, ридаючи і благаючи матроса пояснити їй справу і дати одягтись як слід заарештованим.

Пригадую цей день 26-го січня—сонячний, хороший.

Мій товариш вийшовши на улицю говорить: „Вітаю тебе, сонце, Аустерліца! Як нарочито, коли був український режим—погода хмурилась, прийшла совітська влада—і природа усміхнулась“...

Сонце Аустерліца...

В сей сонячний морозний день, в [illegible] Марківському парку їх розстріляно.

Розстріляно та ще й роздягнуто [illegible]буте.

І тільки нерухомі ценов шепотіли [illegible] пам'ять [illegible] сонце „Аустерліца“ віддало їм останній поцілунок.

Так трагічно закінчив В.-О. С. Зарудний, що був, вперше заарештований Ковенком а розстріляний революційним совітським відділом.

Яка вказуюча жахлива єдність!

А вже 26-го під вечір тіла забитих було перевезено до военного шпиталю ще „дымящіеся“ (як оповідав один з служителів) в числі инших 40 трупів.

Розуміється, я з зневагою одкидаю тут участь свідомих діячів совітського руху, але дана розправа являється показчиком того, що там не все благополучно.

Екстремистська, надто революційна тактика большевиків, з її военними походами довела до того, що за совітським рухом, як і за всякими военними походами, слідом не одступаючи тягнуться зграєю кругів тічки шакалів—мародерів, злочинців-грабіжників, які як хамелеони приміняються під совітську владу, компромітують її, вносять в неї розпад і деморалізацію.

Це логичний висновок большевиків (в обивательському розумінні.

Але де та гарантія, яка упевнила би нас в тому, що подібні випадки являються лише винятком, а не характерною ознакою того, на що опираються большевики?

На цьому виписку з статті лівого с-р-а кінчаємо.

Судовий комісаріат.

У Київі зорганізовано київський губернський судовий комісаріат при виконавчому комітеті совіта роб., рад та селянських депутатів.

Завдання цього комісаріату такі.

1. Ліквідація старих судових інституцій: а) припинення діяльности судових інституцій, б) призначення комісарів при судовій палаті, окружних судах і з'їздах мирових суддів.

2. Утворення нового народнього суду: а) міські суди (участкові, загально-міські революційні трибунали, б) містечкові та сільські суди.

3. Ліквідація старих місць заключення: а) призначення комісарів при тюрмах б) встановлення при тюрмах других комісій із представників совітів.

4. Організація тюремної справи на нових основах.

5. Ліквідація нотаріату: а) припинення діяльности нотаріальних контор, б) призначення комісарів для нотаріатів.

[illegible] складається [illegible] совіта:

Київський совіт—представників, районні совіти м. Київа—по 1 представникові, Совіти повітових городів Київщини—по 1 представникові.

Крім того комісаріат має право кооптації.

Предсідатель київського губернського судового комісаріату—д. Гамарник, секретарь—д. Штейн.

У Київі.

Вивозять . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Засідання совіту роб. та салд. депутатів. Сьогодня 23/10 лютого в помешканні Купецького зібрання (Царський майдан) о 6-ій годині вечора відбудуться загальні збори совіту робітничих та салдатських депутатів, заводських комітетів та правлінь професійних союзів.

Від комісара окр. інтендантського управління. Комісар окружного інтендантського управління Голубенков оповіщає, що тимчасово, до осібного наказу всяка видача обмундирования і иншого речевого довольствія припинена для всіх військових частин і організацій м. Київа.

Усі речеві склади повинні негайно зробити підрахунок лишку майна і подати відомости в окружне управління.

В союзі городів. В складі городів у неділю 24/11 лютого в помешканні головної бухгалтерії (Хрещатик, 50) відбудуться другі на звичайні збори членів професійного союзу служащих союза городів. Порядок дня:

1) Звіт правління, 2) дальша діяльність союза городів і професійного союза, 3) Справа моменту, 4) вибори правління, 5) Біжучі справи.

Просять усіх членів союза неодмінно прийти. Початок о 2-ій год. дня.

Тимчасовий Комітет співробітників б. міністерства торгу й промисловости прохає всіх співробітників зібратись на загальні збори в суботу 23 (10) лютого в 11 годині в помешканні міністерства.

Справи дуже важні й пильні, просять усіх прибути обов'язково. Збори відбудуться при всякій кількости присутніх.

Товариші співробітники секретаратва внутрішніх справ. Комітет співробітників прохає вас неодмінно прибути на загальні збори, які призначив комітет на суботу 23-го сього лютого н./ст. (февраля) о 10 годині дня в помешканні секретаратва, що міститься на Інститутській вул. № 40. Питання дня будуть оголошені на зборах.

„Комітет співробітн. с-ва внутрішн. справ“.

Засідання ради університету. У неділю 24 (11) лютого о 8 годині скликаються загальні збори професорів українського народнього університету. Терещенська 18.

Вісти з краю.

= **Інтелігентські артілі.** Бюро праці служащих московського міського громадського самоврядування вимискує які тільки можна кошти, щоб задовольнити вимоги безробітних.

Газетна артіль праці міських служащих розрослась і налічує в теперішній час до 100 розносчиків, які щоденно росновсюджують більше 10,000 примірників ріжних газет і видань. Розноскою кореспонденцій і поповненням приватних доручень зайнято до 50 душ.

При цій артілі є також резерв, у якому налічується біля 100 безробітних.

Цими днями закінчено формування нової артілі розгрузчиків на залізниці. До неї увійшло 40 душ.

Набирається група робітників для очистки домових дворів від снігу й сміття.

Через кілька днів бюро праці має відкрити нову майстерню жіночої обуві. Шити чоботи взялись 80 міських служащих.

Організовуються також хори півчих і духовий орхестр.

Нарешті бюро праці міських служащих збирається відкрить кафе-їдальню для широкої публіки.

Цікаво те, що в цій інституції весь штат од прислуги й до поварів буде заповнений також виключно із міських, почасти інтелігентних, служащих.

= **Бутурлиновка.** Як передає „Вороніж. Телеграф“ в містечку Бутурлиновці, Вороніж. губ. організувався так званий революційно-народній суд.

Перші кроки його уславились надзвичайною суворістю приговорів.

За вчинок мешканки [illegible] цієї своєї „надзвичайної“ й суворої [illegible] „надзвичайного й суворого [illegible] ного арешту... без права повернення у Бутурлиновку“. Так, наприклад двох місцевих мешканців за те, що вони під прапором „красної гвардії“ хуліганили (при чому один з них був дійсно „красногвардієць“) було приговорено на три роки у в'язницю.

Другий приклад такий: мешканця Бутурлиновки за те, що ударив по лицю члена революційного комітета, присуджено на один рік у в'язницю.

Совіти центрального району.

В помешканні клубу „Бесєда“ 20 (7) лютого відбулося перше зібрання совіту роб. і салд. депутатів центрального району. Передовсім була виділена мандатна комісія, яка розглянувши всі мандати, визнала, що правом рішаючого голосу користуються тільки 18 чол.

Давидович робить короткий доклад про значіння январської революції для робітництва і біднішого селянства і про завдання районного совіту і вказав на потребу організації таких комісій: харчової, фінансової, медико-санітарної, судової, освітньої і червоної гвардії.

Зінов'єв закликає забути партійну ґризню і взятись спільними силами за будову дужої совітської влади.

Трегуб вітає зібрання від імени банковських служащих і зазначає, що досі на банковських служачих дивились, як на прибічників буржуазії, але й серед них було чимало й до январських подій таких, що визнавали совітську владу.

Наприкінці було обрано тимчасовий виконавчий комітет з 9 особ.

Слідуюче засідання відбудеться 25 (12) лютого.

Реформа календаря.

Серед цілого потоку реформ, великих і дрібних, що так раптово полився на Україну з громової хмари, яка несподівано насунулась з півночі, повстала у нас і календарна реформа. Лягаючи спати 31-го січня, ніхто й не гадав, що проснеться не 1-го, а прямо 14-го лютого. Звичайно, сама по собі календарна реформа, як проста поправа астрономичного часу, немала б нічого лихого, тільки навряд, чи була потреба так нагло її проводити, бо треба зважати на увазі, як тісно вона зв'язана з церковним календарем, властиво з православною пасхалією, якої не можна змінити одним розчерком пера.

Наша історія подає яскравий приклад на те, як обережно треба поводитись у такій справі, щоб не наразитись на непереможний народній опір і не накликати зайвого заколоту. Коли папа Григорий XIII в 1582 р. перевів реформу Юліанського календаря і її прийняв цілий католицький світ, то польський уряд хотів примусити до того й українців, але вони рішучо відмовились, висловлюючись, що це порушує їх релігійні інтереси і що без волі константинопольського патріарха їм не можна на те згодитись; а коли й патріарх відмовився, тоді почалась на Україні нечувана колотнеча. Католицьке духовенство, яке тоді мало повну владу в польській державі, задумало силоміць примусити православних, забороняло їм правити святочні служби по старому календарю, розганяло людей з церков і т. н. Такі насильства викликали в боку православних страшенне обурення і роздували справу до незвичайних розмірів, до готовности страждати й мучитися за старий календарь. Щоб утихомирити цей заколот, король мусів видати грамоту, що поки не прийде до порозуміння між паною та патріархом, ніхто не має права приневолювати православних до нового календаря, але це не вгамувало ворожнечі, а ще більш її розятрило. Насильства йшли своїм порядком і ворожнеча росла й ширилась. Разом з оружною боротьбою, почалась літературна полемика по календарній справі між обома противними сторонами. Православних дуже тішило те, що й протестанти в Польщі не приймили нового календаря, навіть і в самих католицьких кругах реформи знайшли певних опонентів. Так в краківськім університеті виступив з гострою критикою проти неї астроном Лятос; виключений за то з професорської корпорації, він знайшов гостинний притулок в Острові, на дворі князя К. Острозького і допомагав православним в їх боротьбі проти нового календаря. І коли почалась нова, ще більш завзята полемика з приводу церковної унії, [illegible] суперечка про календарь не [illegible] цілий XVII вік.

Так маловажна сама по собі справа поправи календаря [illegible] проведена, стала на Ук[illegible] [illegible] питання, [illegible] сіє плотно в державі страшенну ворожнечу й ненависть. Звичайно, тепер не можна обавлятись таких сумних наслідків з приводу раптової зміни стилю, але навряд, щоб вона обійшлась без найменшого замішання, а може й деякого заколоту.

Ор. Л.

Всякі звістки.

— **До скасування позичок.** При кредитній канцелярії зформовано спеціяльний відділ, якому доручили скласти список тих внутрішніх та зовнішніх позичок, котрі проголосять скасованими декретом совіту народніх комісарів. Дуже можливо, що деякі категорії позичок не підпадуть під діяльність декрету.

— **Швеція й Німеччина.** З певних джерел повідомляють, що останніми часами між шведським послом у Петербурзі генералом Брендодорфом і головою австро-німецької делегації Кайзерлінгом виникали наради на серйозні політичні питання. Про наради граф Кайзерлінг робив доклади по телеграфу своєму урядові. В зв'язку з цими чутками, цими днями шведський посол від'їздить у Стокгольм.

— **Діяльність румун.** З Тирасполю повідомляють: румуни засудили в одному з окупованих сел девятнадцять салдатів до кари на смерть. Як що це буде виконано, росіяне загрожують за кожного російського салдата розстріляти румунського офіцера.

— **Арешт.** В Одесі арештовано виконуючого посаду міського голови Фрідмана.

— **Під Грозним.** Недалечко Грозного виникла сутичка між чеченцами й совітським військом. Сутичка закінчилася перемогою чеченців. В місті паніка.

— **Вісти з Сибіру.** З Чіти повідомляють: В Чіті совітське військо. Почалась діяльність совіту, організується „красная гвардія“. Арештовано багато офіцерів і велику частину буржуазної народньої ради.

— **На Далекому Сході.** З Харбіна телеграфують:

Кількість китайського війська у місті довели до 2.000 чоловік. Чекають на кілька отрядів з артилерією.

Під Благовіщенськом зібрано 9.000 китайців, підходять ще нові сили, частину котрих призначили для охорони кордону, а частину для того, щоб узяти місто, користуючись безладдям у Росії.

— **Гроші Романових.** В петроградській конторі державного банку викрито гроші членів бувшої царської фамілії. Найбільший вклад, Ольги Миколаївни, складає по-над три міліони, бувшого наслідника Олексія 1.425.700 карб., Олександри Федоровни—два з половиною міліони, бувшого царя—менше міліона. Загальна сума вкладів, що належали династії, складає 42.402.822 карб. 72 коп.

— **Серед совітського війська.** Одни з полків не хоче покинути вагонів. Де-які частини 41-го корпусу розбились, комітети й салдати розїздяться додому, продають майно й ділять гроші.

— **Події у Владикавказі.** У Владикавказі наступив порівнюючий спокій. Грабунки та вбивства трапляються не так часто, але мешканці, користуючись тимчасовою тишою, тікають масами з міста. Тепер вони вже бояться голодної смерти.

Місто уявляє з себе дуже сумний малюнок. Більшість громадських будинків і дуже багато приватних домів розруйновано й спалено. Майже всі помешкання у всьому місті пограбовано.

Домашня худоба й птиця, що вцілів від грабунків, голодні бродять серед руїни. Козаки, осетини й салдати ашперонці спішно ріють окопи й будують дротяні загороди на всіх окраїнах. Скрізь трупи людей та смотини. Всі харчові склади, крамниці пограбовано. Харчів абсолютно немає. Духовенство православне, лютеранське, вірменське, магометанське, католицьке, осетинське та грузинське винуснуло спільну відозву, закликаючи народ во ім'я Бога припинити бойню.

Осетинська та інгушська національні ради та військовий революційний уряд засідають без перерви, бажаючи виробити засоби для припинення страшної війни. Щоб спасти країну, вирішили скликати місцеву установчу раду (краєвий сойм).

Між иншим, інгуші пограбували склади балонів з хлором та [illegible] в аули. Почалося масове отруєння в аулах.

Дописи.

М. ТАЛЬНЕ (Уманського повіту). Цими днями, селяне села Мо[illegible] розграбували Кришталинську економію. Місцева влада і ріжні організації звертались де-кілька раз до Київської влади, але без наслідку. Необхідна негайна поміч, бо всьому нашому господарству загрожує повний розгром.

Зараз поки-що розкрадується дрібний інвентарь і розграбовуються заготовлені за-для цукроваренного заводу дрова, а також йдуть масові самочинні порубки лісу.

Редактор Андрій Ніковський.
Видає Товариство підмоги літератури, науки і штуці.

Оповістки.

Продається білий папір [illegible] на упаковку (сріблястий) Інститутська № 22 контора „Нової Ради“. 10—0105—1

ПРОДАЄТЬСЯ папір (старий, газета). Інститутська № 22, Контора „Нової Ради“. —0101—1

Т-во „Час“ у Київі.
До Шевченкових днів.
Портрет Т. Г. Шевченка роботи Ф. Красицького 30×24 с./м. (в шапці) Ціна 1 р. 50 к.
Теж на кращому папері. „ 3 „ —
С. Єфремов. Тарас Шевченко. Життя його та діла.
С. Черкасенко. Шевченко [illegible]
К. Вальневич. [illegible]
Листівки з портретом Т. Шевченка [illegible]
Гуртові замовлення виконує [illegible] по одержанню задатком половини [illegible] Гуртова Книжка Комора Т-ва „Час“ в Київі, Володимирська, 42. 5—[illegible]

Т-во „Час“ у Київі
Одривний календарь „Час“ на рік 1918
в новому і старому стилях.
Ціна без сшиття 3 р.
Сшиття по 50 к., 75 к. [illegible]
Склад видання в **Гуртовій Книжній Коморі Т-ва „Час“** у Київі, Володимирська, 42. 5—[illegible]

Комітет товариства [illegible] постачання помочі хворим дітям [illegible] Київі, влаштовуючи 27-го і 28-го лютого 1918 р. в Купецькому Зібранні [illegible] чотерію алегрі для збільшення не[illegible] лаючих засобів товариства, необхідних [illegible] утримання безплатної діточої лічниці, [illegible] якій щорічно дається лікарська помощ [illegible] лікарствами більш як 15.000 хворих [illegible] які понад 60.000 раз відвідують [illegible] звертається до усіх осіб, що спочувають добрій справі, не відмовити у своїй помочі для успішного влаштовання цієї лотерії алегрі.
Пожертви для лотерії грішми та [illegible] річами з глубокою вдячністю приймають [illegible] членами комітету.
є. В. Столипенерк, Нова ул., 1; є. П. [illegible] пяковою-Нестерівська, 19; Б. В. Єнні [illegible] ва, 3; Н. А. Єнні-Мар. Благ., 53; [illegible] Бернштейн-Пушкинська, 35; є. А. Зе[illegible] Пушкинська, 25; Л. А. Островер[illegible] Соф. пл. 21; В. І. Толли Інститутська, [illegible] доктором П. В. Варшахом Фунд., 33; [illegible] нині Бульварно-Кудрявська, 20. 4—[illegible]

Видавниче Т-во „Криниця“
(Київ, Нестерівська 27).
Білоусенко. О. Колобок. Пєска для дітей. ц. 40 к.
Земне Життя Господа Ісуса Христа. Уложено за евангелієм. З малюнками дружів 17 віку ц. 3 карб.
Васильченко С. Не співайте, півні, не вмешайте ночі--пєса в 3-х малюнках . . . . . 60 к.
„ На перші гулі. Етюд на 1 діяв ц. 40 к.
„ Циганка . . . . . 55 к.
„ Княженко. Осет. Казка з мал. ц. 50 к.
„ Чорний орел . . . . 30 к.
„ Чарівна коза. Мені моє ц. 30 к.
„ Левень. Казка з мал. 30 к.
Грінченко Б. Рідне Слово Читанка 3 карб. 25 к.
Грушевський М. Ілюстрована історія України п. 6 карб
„ Про старі часи на У[illegible] ц. 1 карб.
„ Хмельницький в Переяслав ц. 1 карб. 60 к.
Дубровський Українсько-російський [illegible] . . . . . 4 карб.
Драгоманов М. Автобіографія [illegible]
„ Листи на Наддніпрянську Україну . . . . 3 [illegible]
Кониський Г. Коротка [illegible]
Коцюбинський М. Твори.
„ Дорогою [illegible]
„ Харитя. [illegible] ник. Ялинка . . .
„ Пятидолотник . . .
„ Іван Франко . . .
Курило О. Коротка граматика Ч. І [illegible] виправлене й доповнене і карб [illegible]
„ ч. II (друкується)
Титаренко С. Дитяча розвага. Збірн. нотами . . . . . .
„ Semper tiro . . 1 карб.
Шевченко Т. Кобзарь повний без [illegible] 3 карб. [illegible] в оправі [illegible]
Шкільна мапа, кольорова [illegible]
Великим замовцям знижка. [illegible] книжки не висилаємо.

Друкарня Акц. Т-ва „Петро Барський“ у Київі